

så at den lätt kan skiljas från fyllningen, kastas därefter fyllningen eller leran upp i lådan, så mycket det går och som beräknas räcka till, när graven skall igenfyllas.

All fyllning, som måste kastas upp ur graven, rymmes inte i lådan, varför man sedan måste köra bort återstoden. Denna fyllning, som skal borttransporteras och som vanligen sker med häst, kastas av grävaren i en skottkärra och köres ut i en mindre låg »låda«, som är åtkomlig för hästakdon.

Fördelen med att lägga all fyllning i »lådor« är, att man blandar inte jord och lera bland gruset på gångarna, vilket är rätt störande att se och tråkigt att gå i.

I en grav, som öppnas strax intill en tidigare öppnad sådan, finnes alltid den risken at ras skal uppstå. Nedsättning av lämmar, som skydd, är här nödvändigt. Fig. siden 4 visar lämmarna nedsatta och hängande i järntappar på tvärstockarna. För att jorden inte skall pressa ut lämmarna har man, som synes å bilden, slagit ned långa järnspett i botten av graven och äro spetten uppe vid fästade vid de längsgående plankorna med en järnkrok. Är marken mycket lucker måste stöttor sättas vid ändarna av lämmarna, varvid de inbördes giva varandra stöd. För att lätt kunna taga upp eller sänka ned lämmarna finnes handtag fästade uppe vid kanten, vilka dock inte få vara för höga, så de hindra, när man skall gå på plankan.

För att dölja alla nödvändiga men kanske inte så trevliga arrangemang, bör granris läggas ut och fästas fast där så visar sig nödvändigt. Som synes av fig. 3 så ser denna gravöppning mycket mera varm och klädd ut än den, som allt är blottat på.

Detta granris användes sedan till att täcka den över gravöppningen uppkastade fyllningen, varpå sedan kransarna och blomorna läggas.

Betydelsen av väl ordnad gravöppning får inte förringas, emedan de sörjande känna sig ännu mer nedstämda vid en slarvigt ordnad gravöppning.

Et Arrangement paa Odense Assistens-Kirkegaard

Af Inspektør O. Raahauge-Askegaard

I 1936 blev der foretaget en lille Udvidelse af Assistens-Kirkegaarden i Odense efter omstaaende Plan (se Fig. 7).

Dels Arealets Form, dels Hensynet til de Linier, der fra den gamle Del af Kirkegaarden skulde føres ud paa det nye Gravstedsareal, gjorde det naturligt at lægge Hovedlinjerne med et Brøndparti for Enden af en af de gamle Lindealléer (Stammehække) som samlende Midtpunkt (se Planen Standpunkt A midt for forneden).

Da der paa et tilgrænsende Gravareal var stærke Angreb af Skjoldlus paa Thuja- og Taxhækkene, vilde vi saa vidt muligt undgaa at plante disse Hække paa det nye Stykke, og der blev derfor i Stedet for Baghække plantet *Spiræa van Houtti* som Mellemplantning. Paa Gravstykkerne nordvest for Brønden blev der desuden bygget 50 cm høje Gærder af Granitskaller mellem Gravstedsrækkerne, saaledes at Spiræerne altsaa er kommet til at vokse ovenpaa Gærderne. Samtidig blev der i disse Stykker imellem Gravene lavet 30 cm høje Gærder, som er blevet tilplantet med Stenhøjsplanter, og endelig blev der langs Forkanterne plantet Lavendelhække (Standpunkt B).

I de øvrige Stykker plantedes dels Buxsbomhække, dels Hække af *Thuja Elwangeriana*, der tilsyneladende ikke virker saa indbydende paa Skjoldlus som de øvrige Thujaarter (Standpunkt C).

Desuden er der forsøgsvis udlagt nogle Linjer af Gravpladser helt uden Hække, og her vil der som Gravstedsadskillelse blive plantet *Berberis Thunbergii*.

Bortset fra en lille Birkeallé (Standpunkt D) er der som Allétræ overalt anvendt *Prunus ser. Hisakura* i en Underplantning enten af *Spiræa bumalda* *Anthony Waterer* eller af *Berberis Thunbergii* (Standpunkt E).

Det har vist sig, efterhaanden som Plant-

ODENSE ASSISTENS-KIRKEGAARD.

FORSIK TIL UDVIDELSE MED FÆLLEDVEJE

MAAL 1:200

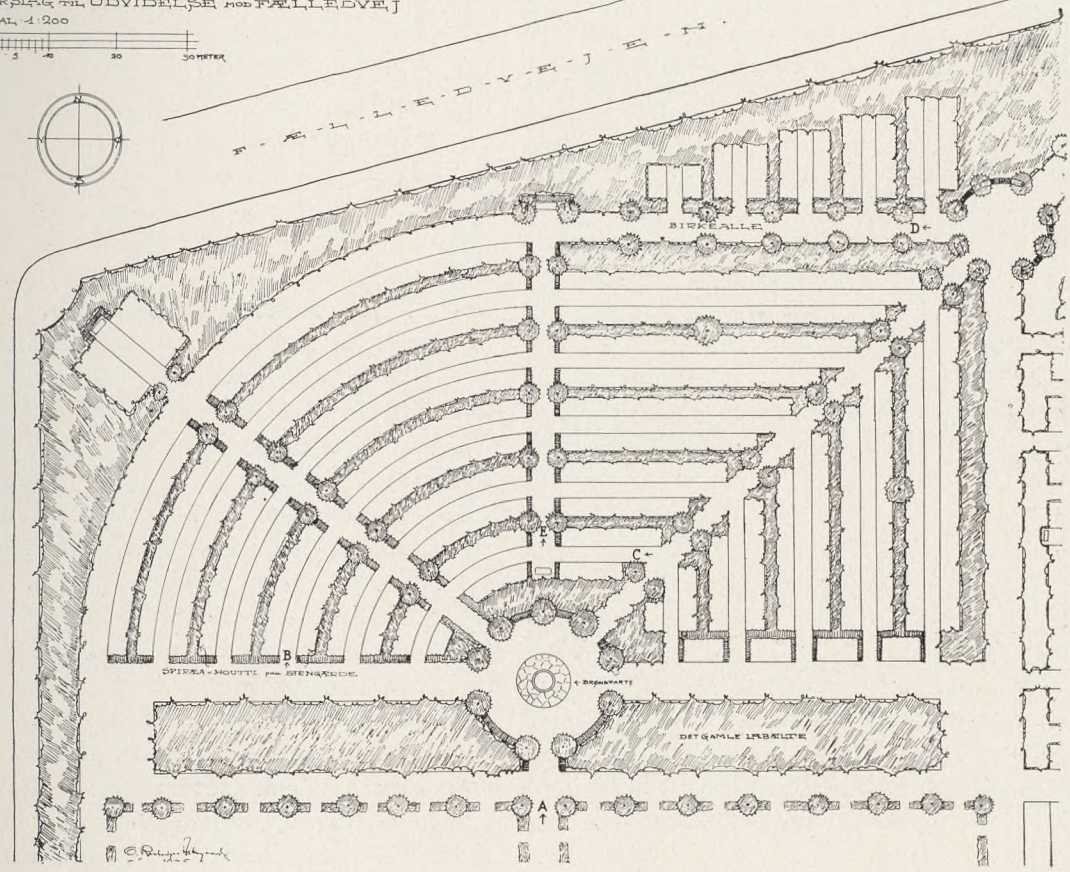
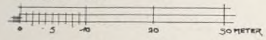

Fig. 6.
Plan til Del af
Odense Assistens-
Kirkegaard.

Fig. 7 tv.
Allé af
Prunus Hisakura,
Standpunkt E.

Fig. 8 th.
Birkeallé,
Standpunkt D.

Fig. 9.
Lindeallé.
Standpunkt A.

Fig. 10.
Hækparti.
Standpunkt C.

Fig. 11.
Mellemlantning
af Spiræa.
Standpunkt B.

Fig. 12.
Samme Sted som
Fig. 11, mens Buskene
blomstrer.
Foto: J. Th.

ningerne gror til, at denne Form for Beplantning af et Gravareal mere og mere vækker Publikums Interesse, og der er hos de allerfleste, der faar Gravsted paa disse Stykker, et stærkt Ønske om at faa Gravstederne anlagt i saa god Harmoni med Omgivelserne som muligt. Desværre gælder dette i knap saa høj Grad Valget af Monumenter til Gravstederne. Vi har ingen Monumentcensur — blot en Bestemmelse om, at Gravstenene ikke maa være over 125 cm høje. De saakaldte »Indgangspartier« (Piller, Laager o. l.) er helt forbudt i disse Stykker, hvad der selvfølgelig rent skønhedsmæssigt set er en stor Fordel.

Spiræa van Houttii har vist sig at være overordentlig velegnet til Plantning mellem Gravstederne; den er køn paa alle Aars-tider, let at holde i Form, haardfør og nøjsom. Den kaster desværre Løvet lidt for sent, saa dens Løvfald kolliderer med Grandækningerne; men dette maa vi altsaa tage med. *Spiræa arguta* vil muligvis ogsaa egne sig, men ellers er det egentlig forbavsende faa Buske, der er velegnede; det vil saa nærmest blive nogle af *Cotoneaster*arterne, der kan blive Tale om, og af disse optager jo *C. Simonsii* mindst Plads. *Cornus alba sibirica* vilde være en smuk og ejendommelig Mellemlantning, men det vilde jo nok være vanskeligt at holde den indenfor rimelige Grænser uden kraftig Brug af Saksen, og saa er den ikke god paa Kirkegaarde.

Det var af Kirkegaardsudvalget paa Forhaand bestemt, at Udgiften til Stengærderne skulde fordeles paa Gravstederne, saaledes at der ud over den ordinære Gravpris (Kr. 80 pr. Gravplads for en tyveaarig Periode) betales 30 Kr. pr. Gravplads for Gærdet, der erlægges een Gang for alle. Udgiften ved Vedligeholdelsen af Gærdet med Planter etc. paahviler Gravstedsejerne; men Arbejdet skal udføres ved Kirkegaardens Foranstaltning.

Med de nuværende Hækpriser maa det siges, at Ordningen ogsaa rent økonomisk er en Fordel for Gravstedsejerne.